

Bijlage I Geschiedenis van het wetsvoorstel Wmo 2015

I. Regeerakkoord 2012

In het regeerakkoord 'Bruggen slaan', van VVD en PvdA, van 29 oktober 2012, is vastgelegd dat met ingang van 2015 een aantal taken in de AWBZ wordt beëindigd. Deze worden gedecentraliseerd naar de gemeenten en ondergebracht in een nieuwe Wmo.

Deze taken zijn:

- begeleiding (inclusief dagbesteding);
- vervoer van en naar de dagbesteding;
- kortdurend verblijf (respijtzorg);
- cliëntondersteuning;
- inloop GGZ;
- een maatwerkvoorziening inkomenssteun voor chronisch zieken en gehandicapten;
- niet medische persoonlijke verzorging;

In de loop van 2013 kwamen daar nog bij:

- beschermd wonen met begeleiding;
- telefonische hulpdiensten
- doventolk.
- mantelzorgcompliment.

II. Wijzigingen ten opzichte van het regeerakkoord

Zorgakkoord april 2013

Naar aanleiding van het zorgakkoord van april 2013 zijn de bezuinigingen op de huishoudelijke hulp van 75% verlaagd tot 40% vanaf 2015.

Recentelijk heeft het kabinet besloten tot een regeling huishoudelijk hulp toelage .

Gemeenten krijgen in 2015 en 2016 incidenteel 75 miljoen per jaar.

Doel van het extra geld is het stimuleren van de vraag naar huishoudelijk hulp, teneinde zoveel mogelijk volwaardige werkgelegenheid te behouden. Het is aan de gemeente om samen met de aanbieders de mogelijkheden te verkennen. Uitgangspunt bij de uitwerking van de huishoudelijke hulp toelage is dat de gemeente aansluiting zoekt bij de lokale context. Zie ook paragraaf 6.4 van de ledenbrief.

De overige bezuinigingen bleven aanvankelijk overeind:

- begeleiding 25%;
- generieke korting 25 miljoen;
- vervoer van en naar de dagbesteding was vanaf 2013 al gekort met ruim 40%;
- korting op AWBZ PGB's 2,5% vanaf 2014;
- hulpmiddelen 50 miljoen;
- financiële maatwerkvoorziening inkomensondersteuning bedroeg in het regeerakkoord nog 750 miljoen. Dit wordt teruggebracht naar 268 miljoen.

Persoonlijke Verzorging niet langer onderdeel van de nieuwe Wmo

In september 2013 besloot de regering de persoonlijke verzorging naar de Zorgverzekeringswet (Zvw) over te hevelen. De VNG ledenvergadering nam daarop vrijwel unaniem een resolutie aan waarin zij de VNG opriep opnieuw met het kabinet te gaan onderhandelen omdat de voorwaarden voor de decentralisatie niet langer acceptabel waren door het verlies van de persoonlijke verzorging.

Na overleggen met de staatssecretaris is in december 2013 een overlegresultaat met positief advies aan de leden voorgelegd. In dit overlegresultaat stonden de volgende hoofdpunten:

1. Alle begeleiding inclusief de begeleiding bij algemene dagelijkse levensverrichtingen gaat naar de gemeenten. Voor die laatste taak ontvangen gemeenten vanaf 2015 circa 125 miljoen structureel uit het budget van de persoonlijke verzorging. Het exacte bedrag wordt na berekening door VWS beoordeeld door de Algemene Rekenkamer.

2. Verpleging en verzorging worden onderdeel van het verzekerd pakket op grond van de Zorgverzekeringswet (Zvw).

3. De samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars wordt vastgelegd in de toelichting op het Besluit Zvw. In de toelichting op de aanspraak wijkverpleging wordt vastgelegd dat elk wijkteam kan beschikken over de functie wijkverpleegkundige. In de aanspraak en toelichting worden de preventieve, signalerende, coördinerende en overlegfuncties van de wijkverpleegkundige beschreven.

In de bekostigingssystematiek tussen rijk en zorgverzekeraars wordt het budget voor de beschikbaarheid van de wijkverpleegkundige voor de deelname aan het sociale wijkteam geormerkt. Dit geldt ook voor de bekostiging van de werkzaamheden zoals coördineren, signaleren, coachen en individuele, geïndiceerde en zorggerelateerde preventie. Dit betekent dat zorgverzekeraars met gemeenten afspraken moeten maken over de inzet van de wijkverpleegkundige en de afstemming tussen maatschappelijke ondersteuning en zorg in de wijk. VNG en Zorgverzekeraars Nederland (ZN) werken een samenwerkingsagenda uit, waarvan afspraken over een afstemmingsmodel tussen zorgverzekeraars en gemeenten deel van zullen uitmaken.

4. Het Rijk heeft toegezegd met ingang van 2015 structureel 200 miljoen euro extra beschikbaar te stellen voor een zorgvuldige overgang en vernieuwing van de maatschappelijke ondersteuning. Dit komt neer op een verzachting van de bezuinigingen.

5. VWS stelt in 2014 7 miljoen euro beschikbaar voor de implementatie van de sociale wijkteams. Dit bedrag loopt op tot structureel 50 miljoen euro in 2017. Voor het mogelijk maken van sociale wijkteams wordt in 2014 een programma gestart voor onderzoek, ontwikkeling en kennisdeling. Het programma heeft tot doel gemeenten te faciliteren bij de implementatie en doorontwikkeling van het concept van de sociale wijkteams. De aansturing

zal plaatsvinden vanuit een programmaraad bestaande uit gemeenten en vertegenwoordigers van de rijksoverheid. Gemeenten worden voor de inhoudelijke aansturing van het programma verantwoordelijk in de rol van medeopdrachtgever.

Uitslag ledenraadpleging december 2013

Twee derde van de leden heeft zich uitgesproken tegen het overlegresultaat, vaak met een uitgebreide motivatie. Daaruit bleek dat de gemeenten nog steeds de nieuwe verantwoordelijkheid op zich willen nemen. Ook de tegenstemmers willen doorgaan met de decentralisatie. Wel maken gemeenten zich grote zorgen over de wijze waarop de decentralisatie van taken naar gemeenten van Rijksweg vorm krijgt. De zorgen en bezwaren van voor- en tegenstemmers kwamen sterk overeen. In de veelal uitgebreide inhoudelijke reacties verwijzen gemeenten naar de onduidelijkheid over de budgetten, te veel vrijblijvendheid in de samenwerking met zorgverzekeraars, de vertraging van wetgevingstraject én de toenemende stapeling van kabinetsmaatregelen die gemeenten op verschillende terreinen raken. Bovendien zouden de huidige budgettaire kaders en de overgangsrechten voor burgers gemeenten voor niet te dragen financiële risico's plaatsen. Het VNG bestuur heeft uit de reacties geconcludeerd dat het voorwaardenpakket zoals het voor lag ontoereikend was voor een verantwoorde invoering van de nieuwe taken.

In een brief van 17 januari 2014 aan het kabinet heeft de VNG gevraagd om een adequate reactie op de zorgen van de leden.

Het kabinet heeft op 29 januari haar reactie aan de VNG gestuurd. Daarin zegt zij toe dat:

- de financiële effecten van het overgangsrecht in 2015 worden gevolgd en dat de eerste uitkomsten al in de loop van 2015 bestuurlijk zullen worden besproken.
- er afspraken met betrekking tot de inzet en de financiering van de wijkverpleegkundige in het sociale wijkteam worden neergelegd in het Besluit zorgaanpak en in de beleidsregels van de NZA.

BZK en VWS stellen een breed periodiek overleg in met gemeenten. Deze zogeheten 'regietafel decentralisaties' moet leiden tot een versterking van de regie op de drie decentralisaties.

Deze regietafels zijn inmiddels van start gegaan.

III. Advies Raad van State

De Raad van State is kritisch op een aantal aspecten van het wetsvoorstel. Deze kritiek is voor een groot deel in lijn met de zorgen en bezwaren die ook vanuit de VNG zijn geuit. Opmerkelijk is dat de Raad van State met ons van oordeel is dat gemeenten op de eigen financiële kracht van burgers moeten kunnen sturen. Het wetsvoorstel biedt nu die mogelijkheid niet. Volgens de Raad van State levert het wetsvoorstel een eerste bijdrage aan het beheersen van de ontwikkeling van de collectieve uitgaven aan langdurige zorg. Door het maken van een omslag van verzekerde rechten naar voorzieningen en decentralisatie van de

beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid voor deze taken naar gemeenten kan met minder collectieve middelen zo gericht mogelijk ondersteuning worden geboden. Integraliteit van taken is volgens de Raad van State voor deze opzet een belangrijke voorwaarde om tot een betere en efficiëntere dienstverlening te komen.

De Raad van State betreurt het feit dat de persoonlijke verzorging grotendeels wordt overgeheveld naar de Zorgverzekeringswet. Daarover zegt de raad het volgende: "Daarmee blijft persoonlijke verzorging een verzekerde aanspraak. In zoverre wordt de beoogde omslag in denken en doen, fors beperkt. Daardoor blijft voor dit deel de opwaartse druk van de zorguitgaven bestaan. Verder is onzeker of diegenen die (blijvend) zijn aangewezen op deze zorg, deze ook (toereikend) zullen blijven krijgen. De beoogde integraliteit van taken in het sociale domein wordt door het wetsvoorstel beperkt, zowel inhoudelijk als in financiële zin. Bovendien kunnen nieuwe afbakeningsproblemen ontstaan tussen de Zorgverzekeringswet en de Wmo 2015".

Verder gaat de Raad van State in op het hoge tempo waarin de decentralisatie moet worden gerealiseerd. Ook denkt zij dat de wettelijke verplichting voor gemeenten om samen te werken, niet nodig is. Bovendien stelt de Raad van State vragen bij de voorwaarden en de procedure om voor de voorzieningen in aanmerking te komen en de veelheid van instanties die zich met kwaliteitseisen zal bezig houden. De kwaliteitsparagraaf van de wet is naar aanleiding van het advies aangepast. Gemeenten worden integraal verantwoordelijk voor de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning. Wij komen hier later in de ledenbrief nog op terug.

IV. De behandeling van het wetsvoorstel Wmo 2015 in de Tweede en Eerste Kamer

Voorafgaand aan de behandeling van het wetsvoorstel heeft het kabinet met de gedoogpartijen D'66, Christen Unie en SGP op 19 april een zorgakkoord gesloten waardoor de financiële randvoorwaarden voor de beginperiode van de Wmo 2015 verbeterd zijn. Gemeenten krijgen in 2015 € 195 miljoen extra in aanvulling op de eerder toegezegde 200 miljoen), in 2016 € 165 miljoen en daarna € 50 miljoen in 2017, aflopend naar € 30 miljoen structureel vanaf 2019.

Het Rijk stelt verder extra geld beschikbaar (oplopend tot € 70 miljoen vanaf 2019) om de extramuralisering te verzachten. Ouderen en gehandicapten met ZZP VV3 en VG4 die niet het thuis niet meer redden komen toch in aanmerking voor Wet langdurige zorg.

Daardoor kunnen gemeenten de eerste jaren een meer geleidelijke omslag realiseren en de focus leggen op vernieuwen, naast bezuinigingen.

Op 24 april jl. heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel Wmo 2015 aangenomen met 102 stemmen voor en 48 stemmen tegen. Verder zijn er 32 amendementen en 6 moties aangenomen. Op 8 juli heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel aangenomen met 38 stemmen voor en 37 stemmen tegen.